

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Иванка Мавродиева,
член на научното жури със заповед на Ректора № PD 38-366/11.07.2019 г.
на Анита Петрова Николова, редовен докторант към катедра „Реторика“,
Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Данни за докторанта

Анита Петрова Николова е зачислена за редовен докторант със заповед РД 20.1072/18.07.2016, шифър и наименование на научната специалност: 2.3. Философия (Академична реторика и комуникация), тема на дисертацията „Реторични особености на съвременната академична комуникация“. Тя е бакалавър по българска филология от Софийския университет и има завършени магистратури във Факултета по славянски филологии и Факултета по журналистика и масова комуникация. Анита Николова постепенно усвои реторични знания; тя положи старание на навлезе в научната област на теоретично равнище и да развие умения за реализиране на изследване при следване указанията и препоръките на научния ръководител. Индивидуалният план е изпълнен, има 258 кредита за трите години, тя участва в проекти и научни събития. Анита Николова е отчислена с право на защита. Вътрешното обсъждане на дисертация е на 27.06.2019 г., като на заседанието е взето решение за публична защита.

Актуалност и значимост на разработваната проблематика

Докторантът Анита Николова се ориентира към реализиране на изследване в една относително нова и развиваща се научна област, каквато е академичната комуникация, като анализите са през призмата на реториката. Видео лекциите и други жанрове на академичната комуникация, използването на електронни ресурси в процеса на преподаване, подготовка и оценяване на студентите са проучени при използване на релевантни научни методи. Дисертацията в частите ѝ жанрове на академичната комуникация и проучване на нагласите на студентите има методически и практико-приложен характер.

Структурни и съдържателни особености на дисертационния труд

Дисертацията е с обем 206 страници, структурирана е в 4 глави; тя включва увод, заключение, библиография и отделно има приложение с обем 142 страници. Структурата на дисертацията е логична, първите две глави са теоретични, а трета и четвърта включват резултати от изследвания. В увода са изведени обектът и предметът, формулирани са хипотези, представени са цел, задачи и методика. Накрая на всяка глава са представяни някои изводи.

Обосновано в първа глава са изведени базови реторични понятия и канони, установени са термините „оратор“, „реч“, „аудитория“; представени са понятията „реторика“, „виртуална реторика“, „академична реторика“, „реторична аргументация“, „реторични фигури“ и други. Отделено е място и на основни реторични канони, направен е кратък обзор на хронологичен план на развитието на реториката и частично са представени проявленията ѝ през 20. и 21. век. Дадена е информация за проявления на реторика на делово равнище при вземане на решения на различни нива в университети и при реализиране на тържества, юбилеи и чествания, т.е. тържествена академична реторика. Докторантът показва много добри знания за реториката на теоретично равнище, като са представени няколко работни дефиниции за някои базови понятия.

Втора глава включва теоретичен обзор относно комуникацията и академичната комуникация, като е отделено внимание на базовите понятия и е следван принципът от общото към частното при въвеждане на традиционни и нови жанрове в академичната комуникация, на писмената академична комуникация, на диалогични формати. На места са дадени дефиниции и са представени термини и понятия, например за виртуалната академична комуникация; цитирани са автори, класификации и съвременни постановки, което показва навлизане в научната проблематика. Отделено е внимание на електронните ресурси и е търсена релация с академичната комуникация на законово и организационно равнище при отчитане спецификата на университетското образование у нас.

Трета глава включва резултати от анализи на видео лекции от платформите Coursera, MOOCs; селектирани са 200 лекции, коректно са изведени ограниченията на

темпорално равнище; изяснено е, че те са обединени в своеобразен корпус при отчитане на тематичен признак – комуникация, което ги прави сравними като обекти на микро- и макроравнище. Представен е концептуален модел, критериите са изведени в таблица, налице е прегледност. Поставен е акцент върху реторичните техники и похвати, отделено е внимание на аргументите и на неезиковите елементи в поведението на лекторите. Така се постига поетапно реализиране на анализа и същевременно има обхват при съчетаване на реторичния анализ и комуникативния анализ. Визуализацията в текста показва уменията на докторанта да представя резултатите точно след направените анализи. Възможно е било да се изведат по-категорично изводите и да се очертаят възможности на практико-приложно равнище при създаване на курсове с видео лекции и от други университети.

Четвърта глава е посветена на представяне на резултати от емпирично изследване, в приложението са включени анкетната карта и обобщени резултати, което показва старанието на докторанта Анита Николова да покаже, че следва изискванията за реализиране на изследване при използване на количествени методи. Анкетирани са 390 студента от 7 университета в България, използван е SPSS при обработка на данните. Анкетната карта е структурирана много добре и дава възможност да се установят ако не корелации, но поне релации с трета глава, като са задавани въпроси за използването на Coursera, MOOCs и други електронни ресурси от студентите в процеса на обучение и преподаване, както и при подготовката им през семестъра и по време на сесия за изпити. Направените изводи представят постигнатото, като е било възможно докторантът да направи повече обобщения.

Докторантът Анита Николова е направила корекции и редакции в текста между вътрешната и публичната защита, като е отразила голяма част от препоръките и бележките, свързани със структурата, стила и изказа, представяне дизайна на изследването в трета и четвърта глава и изводите.

Публикациите по тематиката на дисертацията са 6, 1 е под печат (Features of the academic and pedagogical communication in virtual environment“, в съавторство с проф. Иванка Мавродиева и д-р Тодор Симеонов – 2017; „Комуникативни особености на

онлайнплатформите за обучение Уча.се и Coursera“ – 2017 г.; „Мястото на мултимедийната презентация в обучението“ - 2018 г.; „Специфики на виртуалната академична комуникация в MOOCs и Coursera“ – 2018 г.; „Особености на структурата и аргументацията във видео лекции в Massive Open Online Courses“ – 2018 г.; „Особености на електронното обучение в MOOCs“ – 2018 г.). В статиите и докладите докторантът представя апробиране на методи на изследване, резултати от изследвания, свързани с Coursera, MOOCs, електронни ресурси, академична комуникация.

Авторефератът е с обем 34 страници и представя коректно съдържанието и структурата на дисертационния труд.

Библиографията е оформена по БДС, тя обхваща 149 източника, от които 61 на латиница; Цитиранията са съгласно БДС.

Спазени са основните правописни и пунктуационни правила, езикът е много добър и се покриват основни маркери за научен стил.

Приемам формулираните приносни моменти от докторанта.

Бележки и препоръки

Текстът е изготвен според изискванията за дисертационен труд, на моменти доминира реферативността; в бъдеще Анита Николова може да се развива в посока критично мислене, достигане до обобщения и обосновани изводи и развиване на умения за самостоятелна работа при изследванията, от една страна, а от друга страна, формиране на нагласи за екипност при работа по научни проекти.

Заклучение

Дисертационният труд притежава качествата на дисертационен труд, като докторантът Анита Николова показва умения да изведе базови термини и да представи работни дефиниции в областите реторика, комуникация и академична комуникация; да направи емпирично изследване, като проведе анкети с 390 студенти от 7 университета и да приложи методите на реторичния и комуникативния анализ спрямо селектиран корпус от видео лекции от утвърдени платформи за предоставяне на научни знания.

В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд „Реторични особености на съвременната академична комуникация“ на Анита Петрова Николова и предлагам на членовете на научното жури да вземат решение за присъждане на ОНС „доктор“ по шифър и наименование на научната специалност: 2.3. Философия (Академична реторика и комуникация).

5 септември 2019 г.,
гр. София

Подпис:
проф. дн И. Мавродиева